

נספח א'4

הכשרת המדריכים והסייעות הפועלים בתכנית "ניצנים" - שנת תשע"ח

משרד החינוך מבקש להמשיך ולהכשיר את מערך כוח האדם שיפעל במוסדות החינוך שיכללו בתכנית "ניצנים" בתשע"ח, מתוך ההנחה כי ההכשרה למדריכים ולסייעות שבתכנית משמעותית מאוד להצלחת התכנית. בשנת תשע"ח כלל המדריכים והסייעות בתכנית "ניצנים" מתוקצבים להכשרה בהיקף של 25 שעות.

האחריות על תכנון, ניהול ומעקב ההכשרות תהיה באחריות הרשות, ותנוהל על ידי הרכז הרשותי של התכנית. ביצוע ההכשרות, הנחיה, הרצאות וכו' והתשלומים למעבירי ההכשרות יעשו על ידי המשרד.

בשנה"ל תשע"ח בחלק מהרשויות יפעלו מנחים פדגוגים ע"י זכיין המשרד בהתאם לקול קורא.

ברשויות בהן יפעלו המנחים הכשרת המדריכים תאורגן ע"י הרכז היישובי ופעילות ההכשרה תבוצע ע"י המנחים.

ברשויות בהן לא יפעלו המנחים הפדגוגים הכשרת המדריכים תאורגן ע"י הרכז וההכשרה תועבר ע"י המחוזות.

את ההכשרות ניתן לקיים בסיוע המכללות המאושרות והמפוקחות ע"י המל"ג, במרכזי פסג"ה ובמרכזי פיתוח מקצועי של השלטון המקומי של הסתדרות המורים.

מטרות ההכשרה:

1. שיפור היכולת של גנות/ מדריך/ הסייעת בתכנית "ניצנים" להפעלת הילדים בהתאמה גילאית במסגרות בעקבות תהליך ההכשרה.
2. מתן כלים למדריכים/גננות/סייעות חדשים בתכנית.
3. העשרת המדריכים/גננות/סייעות העובדים בתכנית "ניצנים" בידיע יישומי ובכלים מעשיים לעבודה במסגרות עם ילדים בגילאי 3-8 בחינוך הרגיל ובחינוך המיוחד.
4. העצמה ופיתוח מקצועי של המדריכים/גננות/סייעות העובדים במסגרת תכנית "ניצנים".

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

מתווה ההכשרה למדריכים ולסייעות "ניצנים" - תשע"ח

<p>✓ תכנית זו נועדה להכשיר מדריכים, גננות וסייעות בתכנית "ניצנים" לעבודה במסגרות העשרה בשעות אחה"צ לגילאי 3-8.</p> <p>✓ בתכנית ההכשרה ילמדו עקרונות ומאפיינים פדגוגיים וארגוניים לעבודה חינוכית עם קבוצות ילדים בגילאים 3-8.</p> <p>✓ עקרונות בתהליך ההכשרה (מתודולוגיה): קיום מרכיבי איכות בהכשרה החל ממרכיבים <u>יישומיים</u> להובלת התכנים, הדרכה לביצוע בשדה, הצגת עקרונות ומיומנויות ותרגומם ליישום (מערכים, סדנאות, משחקים ועוד) התנסות, למידה מתוך הקשר, למידת עמיתים, יצירת קבוצה חברתית לומדת, צפייה וחיקוי, שילוב הפרקטיקה ותיאוריה, חווית למידה, גיוון דרכי הוראה ועוד. למדריכים תינתן <u>התנסות פרקטית</u> במהלך ההכשרה, מתן "במה" להעברת תכנים: בכל מפגש יוקצה זמן להדגמה של פעילויות מהשטח, ומשוב מהקבוצה על הפעילות. החומרים ירוכזו.</p> <p>✓ תכנון הסילבוס ייבנה בשיתוף פעולה ותוך יצירת שותפות מרבית עם המרצים, רכזים פדגוגיים, מנהלי מכללות/פסגות.</p> <p>✓ תכנית ההכשרה המוצעת ניתנת <u>להרחבה ולצמצום</u> נושאים על פי צורך, בהתאמה <u>לגילאים ולצרכים של התלמידים והמדריכים</u> במסגרות השונות <u>ובהלימה לצורכי השטח</u>.</p>	<p>רציונל ומטרות התכנית</p>
<p><u>הרכז/ת הרשותי של תכנית "ניצנים" ביישוב:</u></p> <p>א. יארגן קבוצות מתאימות של מדריכים/גננות וסייעות על פי שכבת גיל וצרכים, וימלא את פרטיהם המלאים בטופס המצ"ב.</p> <p>ב. יארגן את תוכן ההכשרה בשיתוף עם מפקח מוסדות החינוך, מפקחות גני הילדים והרפרנטים.</p> <p>ג. ימלא את פורמט הסילבוס בהתאמה למתווה האגף לחינוך הקדם יסודי והיסודי (נספח 1) הכולל את התכנים, המיקום, התאריכים, השעות והמרצה <u>ויצרף לתכנית העבודה הרשותית</u>.</p> <p>ד. יעביר <u>לאישור ולחתימה</u> של מפקחת גני הילדים ולמפקח על החינוך היסודי ביישוב. את התכנית החתומה יש לשלוח למטה המשרד לקבלת אישור מנהלתי ותקציבי.</p> <p>ה. יעביר לכל המרצים והמנחים בהשתלמות (כולל הגננות המובילות והמדריכות בגני הילדים) של גני הילדים את הקבצים המצורפים: מסמך ומצגת העקרונות לשיתופי פעולה ומסמך הדגשים בתכנית העבודה.</p> <p>ו. ברשויות בהן פועל מנחה פדגוגי מטעם המשרד סעיפים ב'- ה' יבוצעו באחריותו ובשיתוף הרכז.</p> <p>ז. במקרה של קבוצות קטנות (מתחת ל- 18), <u>תבנה תכנית הכשרה ייחודית שתיבנה בסיוע מפקחת המוסד ותקבל אישור ייעודי ממטה המשרד</u>.</p>	<p>האחריות לניהול ההכשרה</p>

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

<p>ח. הרכז בתיאום עם המרצה ינהל יומן נוכחות ומעקב (נספח 2).</p> <p>ט. הרכז ילווה את ההכשרה במפגש הראשון, האמצעי והאחרון ימלא דף תצפית ויעביר שאלון משוב להערכה מעצבת לשם הפקת לקחים והתייעלות בשיתוף הפיקוח. (מצ"ב הנספחים).</p> <p>י. תכנית העבודה, פורמט הסילבוס, היומן, דף התצפית והמשובים יישארו ברשות הרכז הרשותי (בתיק הריכוז שינהל) לשם דיווח תקציבי ובקרת מנהלת "ניצנים".</p> <p>יא. בסיום ההכשרה יש להכין מצגת מסכמת את תהליך ההכשרה ביישוב ולשלוח למטה המשרד.</p>	
<p>על כלל המדריכים והסייעות בתכנית להשתתף בתכנית ההכשרה בהיקף של 25 שעות שנתיות. עד 20% היעדרות.</p>	<p>מסגרת ההכשרה וקהל יעד</p>
<p>מינימום 18 משתתפים ולא יותר מ-26 משתתפים. מעל 26 יש לקבל אישור מהמטה ולצרף את האישור לתיק הרכז.</p>	<p>גודל קבוצה</p>
<p><u>חובה</u> בעלי תעודה וניסיון בפיתוח מקצועי והכשרה בתחום החינוך.</p> <p><u>אין לסיים את ההכשרה לאחר השעה 22:00 – יש להגיש בקשה לאישור חריג.</u></p> <p><u>מסגרת ההכשרה תתקיים במהלך שנת הלימודים.</u></p>	<p>מנחים + לו"ז</p>
<p>✓ יישום הנלמד מההכשרה לביצוע בפועל במסגרות "ניצנים".</p> <p>✓ יכולת להפעלת המסגרות, הרחבת מאגר הפעילויות, והידע בעבודה החינוכית המשלימה.</p> <p>✓ בתהליך הערכת ההכשרה יבוצע <u>משוב</u> למדריכים בדגש על כלים ופרקטיקה ליישום הנלמד.</p>	<p>תפוקות/ תוצאות מצופות לבוגר ההכשרה</p>
<p>רכישת כלים להטמעת חשיבות הרצף החינוכי ושיגרת פעילויות בוקר וצהריים בצורה רציפה ומיטבית</p>	<p>ציר מארגן</p>
<p>רצף חינוכי - יסודות ועקרונות חינוכיים בארכת יום הלימודים.</p>	<p>נושא חובה 15 שעות</p>
<p>שעת הכשרה היא בת 60 דקות כולל ההפסקה. (לא תפחת מ-45 דקות). מובהר, כי השתתפות בפועל בהכשרה תחשב לעובדי התכנית כשעת עבודה לכל דבר ומזכה בתשלום בהתאם (נושא התשלום למדריכים מוזכר בנספח הקריטריונים בסעיף ד.1 (ב) (2) - עמוד 4). מספר שעות ההכשרה בתשלום לעובד לא יעלה על 25 שעות. עבור תשלום השכר לעובדים, מסגרות "ניצנים" מתוקצבות, לפי 25 משתתפים בממוצע בקבוצה, למדריך אחד. כמו כן מתוקצבת סייעת אחת למסגרת בגני הילדים ובמסגרות החינוך המיוחד.</p>	<p>תקצוב ההכשרה</p>

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

א. המתווה לתכנים ונושאים להכשרה למדריכים, גננות וסייעות בגני הילדים	
נושאי בחירה 15 שעות לנושא נבחר	חינוך סביבתי / אורח חיים בריא / חינוך מוזיקלי / משחק בלמידה / חינוך גופני.
תחום	סילבוס
<p>רצף חינוכי בין הפעילויות בשעות הבוקר לשעות אחר הצהריים.</p>	<p>רכישת כלים להטמעת חשיבות הרצף החינוכי ושיגרת פעילויות בוקר וצהריים בצורה רציפה ומיטבית:</p> <ul style="list-style-type: none"> • בניית מנגנונים לקבלת מידע חינוכי/לימודי על העשייה בשעות הבוקר • היבטים קבועים וגמישים בסדר יום בגן בהתאמה לרצף החינוכי בוקר צהריים (לאורך יום הלימודים). • מעברים- בין שעות הבוקר לשעות הצהריים. • תיאום ארגוני ותכני בין גננת בוקר לגננת "ניצנים". • דרכי פעולה והדגשים מאחדים וייחודיים. • תכנון וארגון סדר יום כתכנית משלימה למידה. • שמירה על הרגלים, הקניית הרגלים, שיגרת פעילויות ופעולות מוכרות ומובנות. • קבלת הילדים בצהריים ופרידה בסיום יום הלימודים. • פעילויות טיפוליות חינוכיות- היגינה אישית. • אינטראקציות בין הילדים ועם ילדים. • דרכי למידה של ילדים בהתאמה לדרכי הוראה של הגננות. <p><u>הכרת חומרי למידה למסגרות "ניצנים" לחינוך הקדם היסודי:</u> <u>קוים מנחים לעשייה חינוכית בגני ילדים</u></p> <p>ניתן לפנות במייל ליועצות הרפרנטיות במחוזות לשם קבלת ייעוץ ורשימת יועצות לגיל הרך מאגף שפ"י שתנחנה את הנושא.</p> <p>מיכל עוז מחוז ת"א oz220798@zahav.net.il</p> <p>צילה פתאל וצביה שמעוני מחוז מרכז fatael.c@gmail.com zviashimoni@walla.com</p> <p>רונית גושן מחוז חיפה ronitgoshen1@gmail.com</p> <p>רנה כספי מחוז צפון caspi_m@netvision.net.il</p> <p>דליה גיא דורון מחוז ירושלים ומנחי daliyosi@zahav.net.il</p> <p>נאוה אהרוני ויוכי ביומגולד מחוז דרום nava_samila@walla.com yochyb@gmail.com</p> <p>יהודית כהן ואסנת אבוחצירא מחוז חרדי- judithco@education.gov.il</p> <p><u>מדריכות חינוך מיוחד :</u> אילנה מלחי : טלפון 050-5940820 Malhi96@gmail.com יעל בכר : טלפון 0522331195 yaelba3@education.gov.il</p>

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

משחק בלמידה:

- למידה מפורשת ולמידה בלתי מפורשת.
- משחק מכוון ומשחק חופשי.
- תרומת פינות המשחק בגן הילדים להתפתחות הילד.
- גישות ודרכים בהנחיית משחקים והפעלתם בגני הילדים.

גישות וטכניקות לשילוב המשחק ככלי טבעי ללמידה וכאורח חיים בגן גישות ודרכים בהנחיית משחקים והפעלתם.

- משחק חופשי בפינות הגן. (משחק חופשי, בחירה)
- שימוש בחומרים פתוחים- (גרוטאות, חומרים מהחצר- עלים, זרדים, וכו..)
- המשחק הסוציו-דרמטי
- המשחק הדידקטי.
- משחק בקוביות.
- משחקי צירופים (קונסטרוקטיביסטי- לגו)
- משחקי חברה.
- "משחקים טעימים" (בישול חוויתי)
- משחקים בחצר

ניתן לפנות במייל לאנשי הקשר במכללות - ראשי המסלולים בגיל הרך.

לשם קבלת הכוונה וקבלת רשימות המדריכות הפדגוגיות לגיל הרך/מרצים בתחום.

1. אודסר לוזית - אורות ישראל-מכללה אקדמית לחינוך: lodeser@gmail.com
אלקנה ורחובות

2. בן-נון ניקול- המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין: nicol_bn@zahav.net.il
ירושלים

3. דולב סמדר- אורנים- המכללה האקדמית לחינוך: smadar_d@oranim.ac.il
קריית טבעון (צפון)

4. וינברגר טליה - המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי באר שבע
taliadani@gmail.com: באר שבע

5. ויסוצקי יהודית- המכללה האקדמית לחינוך גורדון חיפה:
yudith190@walla.com חיפה

6. מנאר סלאמה - מכללת סכנין להכשרת עובדי הוראה:
manarsalami@gmail.com סכנין

7. טל קלודי - מכללת לוינסקי לחינוך: clodietal@gmail.com תל אביב

8. ליפשיץ רבקה - מכללת יעקב הרצוג: rivkalif@gmail.com אלון שבות

9. פרג'ון קדוש - דינה - חמדת הדרום - מכללה אקדמית לחינוך, יהדות והוראת המדעים dinak@macam.ac.il נתיבות

10. קרן עינת- מכללת לוינסקי לחינוך: einat@keren.info תל אביב

11. שריבר דיבון- מיכל-תלפיות- המכללה האקדמית לחינוך חולון
schrmichal@gmail.com חולון

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

<p>מרכיבי הארוחה בצוותא בהיבטים בריאותיים, תזונתיים, חברתיים, אסתטיים, הגייניים המותאמים לצהריי היום.</p> <ul style="list-style-type: none"> • הרגלי אכילה. • ההנאה מהאוכל. • דרכי אכילה בתרבויות שונות, במשפחות שונות. • הצעות מתאימות לעריכת שולחן בצהריי היום. • עקרונות התזונה הנבונה, מרכיבי הארוחה. • חשיבות שתיית המים. • שימוש בכלי אוכל. • אבות המזון בהקשר לארוחת הצהריים. • תזונה בהקשר: אכילה באירועים שונים, בזמנים שונים, בחגים, בימי הולדת. <p><u>הכרת חומרי למידה למסגרות "ניצנים" לחינוך הקדם היסודי:</u> ניתן לפנות לגב' עירית לבנה - המפקחת הארצית על תחום הבריאות במשרד החינוך bruit@education.gov.il לשם קבלת ייעוץ ורשימת מרצים</p> <p>- <u>חוברת: שילוב תזונה בתבונה</u> - <u>זה"ב ואורח חיים בריא</u></p>	<p>אורח חיים בריא תזונה מאוזנת בארוחת הצהריים בגן:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • חשיבות ותרומת התנועה בגיל הצעיר ודרכים ליישומה בקרב ילדיי הגן • המשחק התנועתי לפיתוח כישורים מוטורים ותנועות בסיסיות • המשחק התנועתי כמקדם חינוך לערכים, שמירה על כללים ופיתוח כישורים חברתיים. • הריקוד המובנה, פיתוח תנועה וקצב • עידוד התנועה בשעת חצר • פעילות גופנית בסביבה הקרובה לצהרון לפיתוח הרגלים בשעות הפנאי - בהתאם לחוזר מנכ"ל <p><u>הכרת חומרי למידה למסגרות ציל"ה לחינוך הקדם היסודי: חינוך גופני לילדי הגן</u> משחקים של פעם - 60 שנות משחק - משחק פנאי, כדור וחוף עמודים 7,55,67 דוגמאות למשחקי תנועה - תכנית הלימודים בחינוך גופני - קובץ התכנית עמוד 62 להרחבה: המשחק התנועתי בגן הילדים - תכנית הלימודים בחינוך גופני - קובץ התכנית עמוד 62.</p> <p>ניתן לפנות במייל לגב' מיכל טל - מדריכה ארצית לחינוך גופני באגף לחינוך קדם יסודי לשם קבלת יעוץ וקבלת רשימת מרצים מומלצים. michaltal@education.gov.il</p> <p>פעילויות עשירות ומגוונות סביב רפרטואר מוזיקלי איכותי:</p> <ul style="list-style-type: none"> • שיחה על הטקסט של השיר שתעשיר את השפה 	<p>פעילות גופנית: עידוד הפעילות הגופנית, המשחק התנועתי והפחתת שעות מסך.</p>

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

<ul style="list-style-type: none"> פעילות תנועתית וכלית שתאפשר ביטוי אישי וקבוצתי שירה בצוותא שתעודד את הקשר הבין-אישי ביטוי גרפי שישקף את ההבנה המוזיקלית יצירה אישית וקבוצתית שתבטא את "הקול הפנימי" והאינטראקציה הקבוצתית <p>ניתן לפנות במייל לגב' יהודית פינקיאל- מדריכה ארצית למוסיקה באגף לחינוך קדם יסודי לשם קבלת יעוץ ורשימת מרצים מומלצים judithfi@education.gov.il</p>	<p>פעילות מוסיקלית: התוכנית "ניצנים" בצילים" תיתן הזדמנות לילדים בצהרונים להעביר את שעות הצהרים בצורה מהנה ותרבותית.</p>
--	---

<p>בחינוך סביבתי, נקדם ערכים סביבתיים של אהבת הטבע ושייכות הסביבה, מיומנויות של הקשבה והתבוננות לסביבה הקרובה, חמלה לבעלי חיים, שמירה של משאבי הטבע הייחודיים, נקדם תרבות צריכה אחראית ונגדל תבלינים, ירקות, פרחי בר ועוד. נפחית את השימוש בחומרי יצירה קנויים וניצור מחומרי פסולת ביתיים, זמינים במקום לקנות.</p> <p>נתכנן עם הילדים מרחבים ייחודיים למשחק ופעילות קבועה, לפעילות לימודית כמו מרכז צפרות, משתלה לצמחי בית ועצים מקומיים, שוק, ספרייה ירוקה, מאפייה, תיאטרון נודד ועוד.</p> <p>נכין "משחקים של פעם", נלמד את ילדי הגן באופן חויתי מיומנויות של "עשה בעצמך", נתרגש ביחד על מוצר שהכנו כמו בית בובות, משקאות, נכין ארוחות ביחד עם ילדי הגן, נכין ספרייה ירוקה ניידת ועוד.</p> <p>הנושאים:</p> <ul style="list-style-type: none"> יחסי אדם סביבה-גינות בגן : הנבטת נבטים לאכילה, גידול ירקות, תבלינים, גינת פרפרים ועוד תרבות צריכה : סדנה סביבתית עם חומרי פסולת, יצירה ללא הדבקה, מיומנויות של "עשה בעצמך", מיומנויות של מלאכות יד בצוותה, כלכלת בית כגון בישול, נגרות ומתפרה משחק ויצירה עם חומרים טבעיים : חומר ואדמה, חול ומים משחק עם חומרים טבעיים זמינים משחקים של פעם היכרות עם המגוון הביולוגי המקומי : צמחים ובעלי חיים בחצר הגן, טיולים קטנים בחצר הגן חמלה ודאגה לבעלי חיים : צלחת מים נקיים לציפורים, מחסה חורף לחתולי רחוב. <p>ניתן לפנות במייל לגב' ברברה אנדראס- מדריכה ארצית לחינוך סביבתי באגף לחינוך קדם יסודי לשם קבלת יעוץ ורשימת מרצים מומלצים barbaraan@education.gov.il</p>	<p>חינוך סביבתי</p>
---	----------------------------

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

**רשימת מרצים מומלצים לגני הילדים מתוך מטמיעות גני הילדים בחברה
להגנת הטבע:**

שם המרצה	מייל	טלפון	נושא התמחות	אזור מועדף
מג'די אבו אל היגא	magde_hega@walla.co.il	052-2775934	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, הקמת גינה אקולוגית, תרבות הצריכה ופסולת, טיולים בסביבה הקרובה.	צפון
אביה אנטמן - אהרון	avia.ant@gmail.com	050-9285146	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, תרבות הצריכה ופסולת, טיפוח מגוון ביולוגי, אימוץ עצים, טיולים בסביבה הקרובה.	חיפה וצפון
אילנה ארז	elana.erez@gmail.com	052-3314782	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, גינות מושכות פרפרים, תרבות הצריכה ופסולת.	חיפה וצפון
גלית פרג	galitpereg@gmail.com	052-2753121	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, הקמת גינה אקולוגית, תרבות הצריכה ופסולת, טיפוח מגוון ביולוגי, טיולים בסביבה הקרובה	דרום
יונת מורדוך	yonatmor@gmail.com	052-5307616	עיצוב סביבת גן, הקמת גינה אקולוגית, צמחי תבלין ומרפא.	דרום
נופר בן אריה	nofar.sviva@gmail.com	054-7393006	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, הקמת גינה אקולוגית, תרבות הצריכה ופסולת התמחות בשימוש בסדנאות יצירה בגן בשימוש חוזר להכנת בובות והדרכת חינוך סביבתי דרך שימוש בבובות.	מרכז וחיפה
עדינה אמתון	adinajos@gmail.com	050-6998420	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, הקמת גינה אקולוגית, תרבות הצריכה ופסולת.	מרכז
קרן רצאבי	keren.ratzabi@gmail.com	050-6404092	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, הקמת גינה אקולוגית, תרבות הצריכה ופסולת.	מרכז ודרום

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

שלי אשכולי	shelly@eshkoli.com	054-4707783	עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, הקמת גינה אקולוגית, תרבות הצריכה ופסולת, טיולים בסביבה הקרובה, טיפוח המגוון הביולוגי, ספיראלת תבלינים ועוד	כל הארץ
רחל רבינוביץ	bishvil5@gmail.com	052-7123855	מגזר חרדי: עיצוב סביבת גן, חינוך סביבתי בגן, הקמת גינה אקולוגית, תרבות הצריכה ופסולת.	ירושלים ומרכז

**לקבלת דרכי התקשרות עם מדריכים מטעם הרשת הירוקה ניתן לפנות
לגב' חגית גפן - מנהלת הרשת הירוקה 052-4888556**

יעל חריר- חרדי - פתוח מרחבים בחצר הגן. עבודת יד, הקמת גינות

שם המנחה	אזור בארץ	תחומי התמחות
מ"י אסאדי	אזור צפון	הקמת גינת פרפרים, טיולים קטנים בחצר הגן, משחקים משימוש חוזר
אורה המר	אזור צפון	מלאכות יד, הקמת חצר מוזיקלית, משחקים מחומרים טבעיים
תמר אודם	אזור חיפה	יחס לבע"ח, טיולים קטנים בחצר הגן, הקמת גינת פרפרים וגינת ירק
רועי בירן	אזור חיפה	הקמת גינת פרפרים, משחקים משימוש חוזר
יודקה דרייפוס	עמק חפר צפוני	מלאכות יד, כלכלת בית, הקמת גינת פרפרים וגינת ירק
ראנייה עקל	משולש, מרכז	מלאכות יד, כלכלת בית, הקמת גינת פרפרים וגינת ירק
מיטל לוי בלז	עמק חפר צפוני	הקמת גינת פרפרים וגינת ירק
רוני זהבי	עמק חפר דרומי	הקמת גינת פרפרים וגינת ירק, משחקים בשימוש חוזר
שירי גלוסקא	מרכז	מלאכות יד, הקמת גינת פרפרים וגינת ירק
אפרת וולנברגר	ירושלים	טיולים קטנים בחצר הגן, משחקים מחומרים טבעיים ובשימוש חוזר
נרדין בדרן	ירושלים	טיולים קטנים בחצר הגן, משחקים בשימוש חוזר
מיכל לוי פרץ	דרום	פיתוח מרחבים בחצר הגן, הקמת גינת פרפרים, מלאכות יד
נופר ששון	דרום	משחקים בשימוש חוזר, טיולים קטנים בחצר הגן
עינב מאור	דרום	פיתוח מרחבים בחצר הגן, הקמת גינת פרפרים,
אורלי גלאור	דרום	פיתוח מרחבים בחצר הגן, הקמת גינת פרפרים, מלאכות יד

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

ב. תכנים להכשרה למדריכים בבתי הספר כיתות א'+ב'	
יכולת הפעלה מיטבית של תכניות העשרה לכיתות א'+ב'.	ציר מארגן
יסודות ועקרונות חינוכיים בתכניות משלימות למידה בכיתות א'+ב' אורח חיים בריא זהירות בדרכים	נושאי חובה
התכנים ונושאי הלימוד	
<p>א. מטרות ורציונל, דגשים ועקרונות התכנית.</p> <p>ב. עקרונות העבודה בבית הספר :</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ כיצד ילדים לומדים בבית הספר היסודי? סדר יום, ארגון הלומדים ומאפייני הגיל. ❖ השדה החינוכי - רצף חינוכי בין הפעילויות בשעות הבוקר לשעות אחר הצהריים. ❖ תיאום עבודת מדריכת "ניצנים" עם המחנכת - תיאום ארגוני ופדגוגי. ❖ תכנון וארגון "סדר יום" בתכנית משלימה למידה. ❖ שעורי בית כמחזק ומשלים. <p>ג. פיתוח אקלים חיובי חינוכי ויכולת הכלה תומכת במסגרת הבית ספרית :</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ התייחסות לשונות הלומדים ומתן מענה לצרכים מיוחדים. ❖ 'הצבת גבולות' בבית הספר, ודרכי התמודדות עם מאתגרי התנהגות. ❖ תהליכים חברתיים בקבוצת בני הגיל, חיזוק תחושת שייכות ומסוגלות, תהליכי חיברות, הכרת חוקים חברתיים, ויסות התנהגות, עידוד שיתוף פעולה והגברת האמפטיה בקרב הילדים. ❖ פתרון קונפליקטים בין ילדים : תיאורי מקרה והנחיית דרכי התמודדות. <p>ד. הכשרת המדריכים בשימוש בדגמי הוראה קבוצתית ופרטנית.</p> <p>ה. השיח החינוכי - דיאלוג מורה תלמיד.</p> <p>ו. מתן מגוון אפשרויות לפעילויות ולדגמי הפעלה ומענה לחלופות לאקלים משתנה.</p> <p>ז. המשחק : מהו משחק? מה לומד הילד תוך כדי משחק? משמעות המשחק, ללמידה ולהתפתחות הילדים בבית הספר.</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ למידה מפורשת ולמידה בלתי מפורשת. ❖ משחק מכוון ומשחק חופשי. ❖ תרומת המשחק להתפתחות הילד : תרומה קוגניטיבית (הכרתית), רגשית, חברתית גופנית, ולשונית. ❖ גישות ודרכים בהנחיית משחקים והפעלתם. <p>ח. אינטראקציה איכותית מבוגר- ילד וחשיבותה להתפתחות רגשית חברתית והתפתחות העצמאות.</p> <p>ט. תכנון לימודים בבית הספר בו משולבים ילדים עם צרכים מיוחדים.</p>	<p>יסודות ועקרונות חינוכיים בתכניות משלימות למידה בבית הספר</p>

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

<p>י. הנעה ומוטיבציה - דרכים וגישות בבית הספר היסודי.</p>	
<p>ליצירת אורח חיים בריא חשיבות רבה במכלול ההיבטים : תזונה נכונה, פעילות ספורטיבית, קידום בריאות (מניעת מחלות), מניעת השמנה, שמירה על היגיינה אישית, חיזוק הדימוי העצמי, טיפוח הגוף, הקפדה על סביבה נקייה ואסתטית. הקניית ההרגלים מגיל צעיר תבטיח הפיכתם לדפוסיים קבועים וליצירת אורח חיים המקדם בריאות.</p> <p style="text-align: right;"><u>תזונה:</u></p> <p>העדפת מזון ובחירה מושכלת בחברת השפע, העדפת שתיית מים על משקאות ממותקים, עידוד אכילת פירות וירקות, הימנעות ממאכלים עתירי שומן ועתירי סוכר, הקשר בין תזונה ובריאות, הרגלי אכילה, הנאה מהאוכל, דרכי אכילה בתרבויות שונות ובמשפחות שונות, תזונה בהקשר של אכילה באירועים שונים - בחגים בימי הולדת, עריכת שולחן, מרכיבי הארוחה, חשיבות שתיית מים, פירמידת המזון, קבוצות מזון מהן.</p> <p style="text-align: right;"><u>היגיינה:</u></p> <p>אימוץ התנהגויות אחראיות לשמירה על ההיגיינה האישית, טיפוח הגוף, הנזקים של חשיפה לשמש, הקפדה על סביבה נקייה ואסתטית, בריאות הפה והשיניים, חיזוק דימוי גוף ודימוי עצמי, הרגלי היגיינה לפני ואחרי ארוחה, ניקיון הבגדים, בגדים בהתאמה למזג אוויר, נטילת ידיים.</p> <p style="text-align: right;"><u>פעילות גופנית:</u></p> <p>הפחתת שעות מסך ועידוד פעילות גופנית, שילוב תנועה בסביבה פיזית חברתית, המשחק התנועתי החברתי.</p>	<p style="text-align: center;">אורח חיים בריא</p>
<p>החינוך לבטיחות בדרכים הוא משימה לאומית שמטרתה להכשיר את התלמידים לתפקוד יעיל במערכת התעבורה, ללמדם עקרונות התנהגות מבוססים על אחריות אישית ולהנחיל להם ערכים של מחויבות לשמירה על חיי אדם ועל כבודם וכיבוד חוקי המדינה.</p> <p style="text-align: right;"><u>הנושאים:</u> תרבות התנהגות בדרכים וגבולות היכולת של ילדים בגיל הגן (נראות, גובה הילד).</p> <p>פיתוח כישורי חיים בזהירות בדרכים מותאמים לילדים בכיתות א+ב, - רכיבה על אופניים, קסדה, חגורת בטיחות, חציית כביש.</p> <p>היכרות עם סימני דרך ותמרורים מרכזיים (עצור, מתן זכות קדימה, אין כניסה, דרך אסורה לאופניים, סימני דרך בכביש).</p>	<p style="text-align: center;">זהירות בדרכים</p>

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

נספח א:

**תכנית הכשרה למדריכי/גננות וסייעות "ניצנים" בגני הילדים ובבתי הספר
שנת הלימודים תשע"ח**

הכשרה _____ (בגני הילדים/יסודי)

שם היישוב: _____

שם הרכז הרשתי האחראי: _____ טלפון ומייל: _____

שם מפקחת המוסד/שם מפקחת גני הילדים: _____

קהל היעד: _____ מקום ומוסד לביצוע ההכשרה: _____

שם רכז הקורס: _____ טלפון ומייל: _____

מספר מפגשי למידה: _____

תאריך תחילת ההכשרה: _____ תאריך סיום ההכשרה: _____

סה"כ שעות הכשרה: _____ שם המנחה: _____ תואר וניסיון: _____

נא לפרט/להדגיש את מפגשי 15 השעות החובה בגני הילדים – תחת הכותרת רצפים חינוכיים

פרוט תכנית ההכשרה:

מס' מפגש	תאריך	יום	נושאי הלימוד	מקום ההכשרה	שם המרצה	שעת התחלה	שעת סיום	מס' שעות
1.								
2.								
3.								

משרד החינוך
 המינהל הפדגוגי
 תכניות משלימות למידה

מס' מפגש	תאריך	יום	נושאי הלימוד	מקום ההכשרה	שם המרצה	שעת התחלה	שעת סיום	מס' שעות
.4								
.5								
.6								
.7								
25					סה"כ שעות			

תאריך: _____ חתימת הרכז הרשות: _____

תאריך: _____ חתימת מפקחת גני הילדים והמוסד ביסודי: _____

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

נספח ג:

משוב למדריכים להערכת ההכשרה בתכנית "ניצנים" תשע"ח

משתלמ/ת יקר/ה,

המנהל הפדגוגי במשרד החינוך - מנהלת "ניצנים" מקדם תהליכי הערכה ובקרה פנימיים ללמידה ולהפקת לקחים במטרה לאפשר לנו לשפר את איכות ההשתלמויות למדריכים. אנו מבקשים לקבל את הערכתך האישית לגבי תחומים שונים הקשורים בהכשרה.
שאלון זה הינו אנונימי והוא כלי הנועד לסייע בהערכת איכות ההכשרה בה השתתפת.

תודה על שיתוף הפעולה,

הרשות:	מקום ההכשרה:	מנחה ההכשרה: נושאי ההכשרה:
יום:	שעה:	מס' שעות:

מטרות ההכשרה:

1. המדריך בתכנית "ניצנים" יהיה בעל יכולת טובה להפעיל את הילדים במסגרות בעקבות תהליך ההכשרה.
2. המדריכים העובדים בתכנית "ניצנים" ירכשו ידע יישומי וכלים מעשיים לעבודה במסגרות עם ילדים בגילאי 3-8.
3. העצמתם ופיתוחם המקצועי של המדריכים העובדים במסגרת תכנית "ניצנים".

בהתייחס להכשרה הנוכחית, ציין/ני את מידת הסכמתך עם כל אחד מן ההיגדים על סולם הערכה בן חמש דרגות, כאשר "5" מציין "במידה רבה מאוד" ואילו "1" מציין "כלל לא מתאים".

חלק א'

1	2	3	4	5
כלל לא מסכים	מסכים במידה מועטה	מסכים במידה בינונית	מסכים במידה רבה	מסכים במידה רבה מאוד

5	4	3	2	1	
					1. ההכשרה באופן כללי הייתה לשביעות רצוני.
					2. ההכשרה לתכנית "ניצנים" תוכננה ואורגנה כהלכה.
					3. התנאים הפיזיים בהכשרה (הכיתה, אבזור, שירותים, שתייה)
					4. יש הלימה בין מטרות ההכשרה ותכניה כפי שפורסמו לבין מה שהתקיים בפועל.

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

5	4	3	2	1	
					5. במהלך ההכשרה לתכנית "ניצנים" רכשתי ידע חדש בתחום התוכן.
					6. במהלך ההכשרה נעשה שימוש באמצעי הוראה מגוונים : סדנאות יישומיות סרטי המחשה, מצגות
					7. באיזו מידה נושאים שלמדתי בהכשרה " יישומיים לתכנית "ניצנים".
					8. תהליכי הלמידה זימנו הדגמה של כלים יישומיים בקרב הלומדים.
					9. תהליכי הלמידה בהכשרה זימנו ניתוח התנסויות מן השדה.
					10. בהכשרה התקיימה למידת עמיתים שתרמה למהלך הלמידה.
					11. באיזו מידה המרצה שיקף מקצועיות וגיוון בדרכי ההוראה.
					12. הרכז הרשותי מהווה מענה לצרכים ארגוניים, מנהליים ופדגוגיים.

חלק ב'

13. כתוב 2 דוגמאות לתכנים, מיומנויות או נושאים שיישמת במסגרת ההדרכה בתכנית "ניצנים" בעקבות ההכשרה.

נספח ד:

תצפית¹ במסגרת מפגש למידה בהכשרות "ניצנים" - תשע"ח

טבלת התצפית נועדה לקבלת אומדנים בקירוב, על הצופה להחליט אילו מהמאפיינים המופיעים בטבלה מתארים בצורה הטובה ביותר את המפגש. במהלך הצפייה חשוב לרשום הארות/עדויות/דוגמאות. יש למלא את הטבלה בשלמותה מיד עם תום המפגש.

חלק א': פרטים ומאפיינים כלליים

קהל היעד: _____ (גני ילדים / יסודי)

תאריך עריכת התצפית: _____ עורך התצפית: _____

מנחה ותחום התמחותו: _____

נושאי ההכשרה: _____ מיקום: _____

שם הרשות האחראית על ההכשרה ושם הרכז הרשותי: _____

שעת התחלה: _____ שעת סיום: _____

עבור כל אחד מהמרכיבים המופיעים בטבלה סמן כן/לא

1. היבט לימודי: הוראה- למידה- הערכה

מבנה המפגש

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
פתיחת המפגש: האם קיימת פתיחה ו / או קישור לעשייה קודמת/ מפגש קודם?	כן	לא		
מהלך המפגש: האם הפעילות מקדמת המדריכים לקראת הבניית ידע (תוכן / מיומנות)?	כן	לא		
סיום המפגש: האם התקיים -	כן	לא		

¹ מיועד לחברי מנהלת "ניצנים".

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

				סיכום / רפלקציה
--	--	--	--	-----------------

2. דיאלוג עם לומדים

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
האם התקיים דיאלוג פרטני?	כן	לא		
האם בוצע דיאלוג מתאים לקבוצה?	כן	לא		
האם תוכן הדיאלוג מתאים למליאה?	כן	לא		

3. דרכי הוראה למידה

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
האם יש הלימה בין פעילות הלמידה לאסטרטגיה / מיומנות שרוצים לחזק?	כן	לא		
האם יש מגוון משימות? מגוון אינטליגנציות?	כן	לא		

4. בחינת הפעילויות הלימודיות שזמנו ע"י המנחה:

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
האם הפעילות מזמנת שילוב בין תחומים? אילו תחומים?	כן	לא		

משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
תכניות משלימות למידה

				באיזה אופן?
		לא	כן	האם הפעילות מזמנת הבנייה של ידע חדש? במה? בתהליך? בתוצרי הלומדים? ברפלקציה?
		לא	כן	האם הפעילות מזמנת חקרנות? באיזה אופן?

5. פוטנציאל היישום

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
האם המפגש מזמן אפשרות להפעלת הנלמד וליישומו בשדה?	כן	לא		
האם המנחה מבקש להציג במפגש דוגמאות יישומיות מהשטח?	כן	לא		

6. היבט חברתי ובין אישי

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
האם המנחה מדבר בגובה העיניים?	כן	לא		
האם המנחה מתייחס באופן אינדיבידואלי לכל לומד?	כן	לא		
האם המנחה משרה אווירה נעימה בינו לבינו למשתלמים?	כן	לא		

משרד החינוך
 המינהל הפדגוגי
 תכניות משלימות למידה

7. תקשורת בין המשתלמים

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
האם קיימת סובלנות וסבלנות ביחסים בין הלומדים?	כן	לא		
האם קיים שיתוף פעולה בין הלומדים?	כן	לא		
האם יש אפשרות לביטוי הקול האישי?	כן	לא		

8. תגובות של המשתלמים

מרכיב	מאפיין א'	מאפיין ב'	הבהרות	הערות ודוגמאות
האם הלומדים לוקחים חלק פעיל במפגש / משתתפים / מעורבים?	כן	לא		
האם הלומדים יוזמים נושאים / הצעות לדיון? שואלים שאלות?	כן	לא		

9. סיכום המפגש והערות מיוחדות:
